

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆ 10

ՄԻՋԱԿ ՏԱՐԵՐԻ ՎՃԱՐՆ 1

ԿՈՊԵԿ:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆՑ ԵՆՈՒՆԱՎՈՐՈՒՄ
ԵՆ ՀԱՅԵՐԵՆ ԵՆ ՕՏԱՐ ԼԵՋՈՒՆԵՐՈՎ:

Մ Ե Գ Լ ՈՒ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՀՐԱՏԱՐԱՎՈՐՈՒՄ Է ՇԱՐԱԲԸ
ԵՐԿՈՒ ԱՆՂԱՄ

ՉՈՐԵՔԵԱՐԹԻ ԵՆ ՇԱՐԱԲԸ ՕՐԵՐԸ
ՏԱՐԵԿԱՆ ԳԻՆՆ Է 8 Ռ.

ՕՏԱՐԱՎՈՐՈՒՄ ԴԻՄՈՒՄ ԵՆ ՈՒՂԱՄ
ВЪ РЕД. ГАЗЕТЫ, ПУБЛИКАЦИИ
Г. ТИОЛІСЬ.

ԲՈՎԱՆԳԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆ

Դարձեալ մի նոր թշուառութիւն. — Թիֆլիզի հայ տիկիների գործունէութեան շրջանը:
Աղագայի. — Թղթակցութիւնը Կ. Պօլսից, Սիմֆերոպոլից (2 հատ), Մեծ. Ղարաբլիտայից և Բաղդէ.— Սարայից:
Մանր լուսերի:
Յայտարարութիւններ:
Բանասիրական. — Ինչքը Ստու. Թովմաս եղբոր տնակը:

ԹԻՖԼԻԶ, 28 ՄԱՅԻՍԻ 1880 թ.

«Մեղուի» ներկայ համարում հրատարակած նամակը Կ. Պօլսից հաղորդեց մեզ մի նոր թշուառութեան լուր, որ հասել է ճաճհաշայտանին: Սոյն հիւսիսային լեռնահանարար տարախոսիկի հիւսիսային թիւնը: Ինչպէս սովորաբար կարօտ է օգնութեան, նոյնպէս և հիւսիսային է կարօտ խնամոց: Ուստի և մենք, որ մինչև ցայժմ օգնում էինք սովորաց, այսուհետև և պարբերաբար մեր նպատակը հասցնելու մեր հիւսիսային եղբայրը:

Պատերազմը ծնանում է զինացիների, կենդանի էլ պատերազմ է. ուստի մարդու քաջութիւնը պիտի ելնի կենսական թշուառութեանց և բնութեան հարստանների դէմ պատերազմում:

Այսօր հայ ազգը նոյն վիճակի մէջ է. զանազան քաղաքական և բարոյական հանգամանքներ հանդէս են եկել հայ ազգի բարոյական և փիլի

զֆրական ոյժը փորձելու համար: Նոր քաջ հոգն է պահանջում հայ ազգի քաջասրտութիւնը չափելու համար: Յայտարար, որ յերաւել քաջ ենք, զոհներ աւելի քան որքան յոստի էր և սրանով ապացուցանենք աշխարհին, որ մեր մէջ մեծ է բարոյական ոյժը և թէ հասարակաց ուղին տիրում է մեզ: Աշխարհը զործ է պահանջում մեզից, բնութիւնը զործ է պահանջում մեզից, և մենք կարող ենք այդ զործը ցոյց տալ մեր տաճարների թշուառ և հիւսիսային եղբայր օգնելով, որով և նրանց աւելի լաւ ապագայ պատրաստելու նոյն իսկ մեր հայրենիքի մէջ, որ հայ ազգի անցեալի և ապագայի որդան է. եթէ սրան չապագայից, հայ ազգին հանգստեան տեղ չկայ օտարութեան մէջ.— նորա գոտախնդրը կը լինի կորուստը:

Չորեքը հայեր, այլ զոհներ մեր ազգային կենսի համար ամեն բան, ինչպէս զոհ ենք մեր նախնիքը: Հայ ազգի համար ճաճհաշայտանի մէջ տիրող ներկայ սոփե ու տարափոխիկ հիւսիսային կենսի և մահուան խնդիր է: Ընտրենք կենսը և ամենքս քաջութեամբ պիտի պայքարենք մեր համար այն ամենը, ինչ որ հարաւոր է. իսկ եթէ պիտի մենք ազգը, թող այդ լինի ամենայն ինչ զոհից հետո. քաջութեամբ մենք ներքէ կենսի հաւատար է: Բայց ապագայ լինի, որ զոհը կ'հաշտեցնէ ամենքին: Կարենք մեր ոյժեր և չղարարենք զոհից մինչև վերջին

լուծույթ.— մինչև որ կատարեալ յաղթութիւնը կ'ապահովուի և մեր տաճար հայ եղբայր ապագային կ'ապահովենք: Գիտականք մեր ոյժի վերայ:

Յայտնի է, որ ճաճհաշայտանի սովորաց օգնելու նպատակով Թիֆլիզում է հայ կանայք կազմեցին ընկերութիւն ու ամեն ջանք գործ են դնում այդ բարի գործի մէջ յիս չմնալ տղամարդիկներից:

Արդէն բաւական նշանակութեամբ հայտնի է հասարակ և ուր հարկն է: Մենք կ'ուստենք, որ պատուելի հայ տիկիների ընկերութիւնն իւր գործը կ'շարունակէ աշխատելով նրա պատահանքի բուն հայտնանքի կարօտեցող և չէզոք իւր բնածարար և ուղիղ ընթացքից: Հիւսիսային «Մշակի» գաղափարութեան, որ նա երկիցս անում է, յորդորելով հայ տիկիների օգնելու միայն այստեղ գաղթող վաղուրականներին: Մենք կարծում ենք, որ «Մշակի» այդ խորհուրդը, որքան էլ մարդասիրական լինի ըստ երևոյթի, այնու ամենայն նրա ֆեատակար է ճաճհաշայտանի ապագային համար: Ուստատանքի հանգամանակում նպատակը, բայց մարդասիրական օգնելուց հայտնանքի կարօտեցող, ունի և մի այլ նպատակ էլ այն է թող չտալ ճաճհաշայտանի հայերի հայրենի սովորաց ստիպման գաղթելու օտար երկրներ, որով հայտնանքը, թափուր մնալով իւր բնիկ

հայրենիք, յիւսիսային կորցնէ իւր նշանակութիւնը իբրև հայերի հայրենիք, որ ճաճհաշայտանի ամենից աւելի ցանկացածն է և մենք անգղաշուքեամբ գործիք ենք դառնում նրան:

Մենք կարծում ենք, որ այն հայերն, որոնք վանից այստեղ ոտով եկել են, այնքան մարմնաւոր ոյժ ունեն, որ հարկ չկայ նրանց ողորմութիւն տալու. այլ նորա կարող են իրանց օրական հացն աշխատանքով վաստակել: Իսկ նպատակ տալ հարկաւոր է նրանց, որոնք մնալով իրանց հայրենիքում պիտի մշակեն սորա հոյն ու պահպանեն հայրենական աշխատանքը: Եթէ այստեղ գաղթողներն նպատակ տալով, որ անշուշտ առատութեամբ կ'լինի, ահալին բազմութիւն այս ամառը կարող է գաղթել հայտնանքից, և ի՞նչ կ'լինի այն ժամանակ հայտնանքի վիճակը, որոյ բաղկն իւր որդման մօտենում է և մեծ կախում ունի նորա հայրենակցաց լուրից:

Ուր մեր է, այնտեղ և ճանձնը կ'օգնուի: Հերքէ, որ լուր տարածվի, թէ Թիֆլիզում գաղթողներն նպատակ տալով և ահա ամեն կողմից կ'լլվի քաղաքը գաղթականներով.— և մենք այն ժամանակ ճաճհաշայտանի յորդ շինելու տեղը արդեօք աչքը հանած չենք լինի:

Թող հայտնանքի հայր զգայ, որ իւր թշուառ հայրենիքին շնորհիւն է, որ արժանանում է իւր օտար բնակի կողմից համակրութեան և

ողորմածութեան, որ նորա ոսկրքը հայտնանքի մէջ աւելի յարկել են մեզ, քան նորա կենդանութիւնը օտարութեան մէջ: Այս հանգամանքն աչքի առաջ ունենալով, կ'յուսանք, որ Թիֆլիզի հայ կանայք ընկերութիւնը չի շեղվի իւր նպատակից և իւր ժողոված գումարները կը ուղարկի հայտնանք, ուշք չդարձնելով «Մշակի» անխորհուրդ խորհուրդների վերայ:

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

Կ. Պ. Օ. Լ. Ի. Ս.

9 մայիս:

(Պղնդեղութեան «ՄԵԴՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ» ԼԵՔԷՐԷ)

Տէր: Անանկալ և դառն պարագանք, մին քան զմիւսն ձախող և դժգոհակ, հակառակ ամեն ջանից և ճգնաց, հայոց ներկայ ցառը վերայ կը բարդուին, և եթէ ազգային մեծամեծ նպատակներ չկուտան ձեռք կարկառել, անդէն պիտի սպառնան վտանգ մի մտաւոր և կործանում մի աղետալից:

Չայս ամենն, տէր, սովորաբար չենք են, սովոր կարծես թէ բաւ համարելով ց'այս վայր այն կոտորածներն զոր գործած էր, այսօր զարնան եղանակի մէջ կրկին սաստկացեալ ամեն տեղ ցառ և մահ կը սփռէ:

ՄԻՄԻ՞...

Թարգմանութեան 30 ըր երեսում կարդում ենք.

— Դու նորանից (նեքը) ինչ պէտք է չինես, ազդիկա...

Չարմանալի է: Մարդուց հօ թռչուն չի կարելի չինել:

Պէտք էր ասել:

— «Դու նորան ինչ պէտք է անես...»

86 — Она уже не знаетъ, что ей надо; тобою;

56 — չէ իմանում, թէ ինչ անէ քեզ հետ...

Նորա հետ խաղալու չէր, պարելու չէր. պէտք էր ասել:

«չը գիտէ, թէ ինչ անէ քեզ...»

70 — если что с мною случится, 46 — ինչ որ պատահելու լինի ինձ հետ...

Ինձ հետ ոչինչ չի կարող պատահել. այլ՝ «ինչ որ պատահելու լինի ինձ...»

պէտք էր ասել:

91 — Повеление Божье заповѣдало намъ Евангелиемъ;

59 — Եւայի վարմունքը պատուիրած է մեզ Աստուածաշնչից.

Գուցէ կամեցէ քեզ ասել:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԲԻԶԷՐ ՍՏՈՒ

ԲՈՎԱՐԱՐ ԵՎ ԲՈՐ ՏՆԱԿԸ

Փոխ. Տ. Պալմէրի

Թարգ. օր. Ն. Տէր-Մարկոսեանցի.

№ IV.

Թիֆլիս. Յ. Մարտիրոսեանցի տպարան.

1880 — Գինն է 80 կոպէկ:

Այս օրերս հրատարակուեցաւ մի զբոսայիտի օր կրում է իւր վերայ միւր յօդուածի ձեւատաղիքը: Դա «Թիֆլիսի հայերէն զբոսայիտի հրատարակութեան ընկերութեան» չորրորդ գործն է. միայն ինչ ներկայ ընկերութեան, այլ նորա նոր սկսուած ու տակաւին չը կազմակերպուած ժամանակակից ընկերութեան անուն կըրող մի.— երկու անձանց աշխատանքների արդիւնքն է: Ուստի այս թարգմանութիւնից, ինչպէս և իւր նախորդներէն, շատ սպասելիք ու պահանջ

չեւիք չունենք: Բայց առաջ քան կը սկսենք մեր քննադատութիւնը՝ հարկաւոր ենք համարում մի քանի խօսք ասել զոյն նորահաստա ընկերութեան առիթով:

Այն օրից, երբ մեզանում սկսեցին պարտաւոր օտարազգի, ըստ մեծի մասին ռուսերէն զբոսայիտի թարգմանութիւնով մինչև այն զեղեցիկ ու ամենքին ցանկալի օրը, երբ ստեղծուեցաւ վերաբնակ ընկերութիւնը, շատ ու շատ նշանակութեամբ մեծ մասամբ անշուքը ու սխալ կերպով թարգմանուած զբոսարձուքը գործեցին մեր նոր ծաղկող գրականութեան ամայացած ապագայը, որի հորիզոնից վաղուց հեռացել էր նորա լուսատու և կենսաբեր արեւը: Սովորաբար այն թարգմանութիւնների մասին շատ սակաւ էին գրում, և գրածներն էլ մի թույլ ու թնթիւ անխաբի էլ լինում. ուրիշ ոչինչ, թէպէտ նոցա վերաբերութեամբ այնպէս անտարբեր պէտք չէր մնալ, բայց՝ որովհետեւ թարգմանողները ոչ միայն ոչինչ չէին ընկալել իրենց չափը, այլ և երկու լեզուների տարբերական կանոններին անգամ անձամբ անձինք էին, ուստի նոցա, որչափ և ինչ, ներքին էր իւրեանց թէ խոշոր ու թէ մանր

սխալմունքը:

Սակայն այսուհետև այդպէս չէ լինելու: Վերադիտել ընկերութիւնով մի նոր զարգացում է սկսվում հայ գրականութեան համար. մի նոր ու հաստատ քայլ ենք դնում նորա լայն ու արձակ ապագայի մէջ, որ որքան ընդարձակ է, նոյնքան և զործող ոյժերի կարօտ է:

Ինչպէս ընթերցողներին յայտնի է, ընկերութիւնն ունի խմբագրական մասնաժողով, որի գործն է՝ հսկել տպագրելի թարգմանութեանց մանկավարժական պահանջներին համապատասխան ուղղութեան, նրա ընտրութիւնն և, որ զԸՆԴԱՐՆԵՐ, ընդունել կանոնաւորութեան վերայ: Ուստի աչքի առաջ ունենալով այդ նշանակութեամբ ճանաչմանը՝ մասնաժողով խմբագրական անդամներին միմյանմեկին հեղինակութիւնը, յոյս ունենալով վաղեմու նոցա աշխատութեանց քաղցր պատուները, որոնցով յաբգելի ընկերութիւնը մեծամեծ պարտաւորած պէտք է լինի հայ ազգին ընդհանրապէս և նորա մասնակցողականութիւնը մասնաւորապէս իրենց այժմ յատկացնելու «Թովմաս» եղբոր տնակին մասին:

Այդ զբոսայիտը բաղկացած է 80 երեսից և զարգարուած է երեք պատկերով:—

Համեմատելով դրա թարգմանութիւնը ռուսերէն բնագրի հետ, պէտք է ուրախութեամբ խոստովանել, որ դա բաւական լաւ թարգմանութիւն է: Բաւական լաւ ասելով կ'ամենում ենք ասել, որ դա ուրիշ շատ թարգմանութիւններից աւելի արժանաւորութիւններ ունի: Կարելի է ասել սա տուալին թարգմանութիւնն է, որ հեռու է ամենայն ստրկական թարգմանութիւնից:

Բայց, որ ցաւալին է, շատ տեղ ևս թարգմանութիւնը ռուսական ոճերով է ներշնչուած: Չարմանալի է, թէ ի՞նչ պէս մեր թարգմանողները չեն կարողանում դուրս գալ այն ազդեցութիւնից, որի տակ ընկնել է նոցա ռուսաց լեզուն: Այդ ազդեցութիւնը մինչև այն աստիճան խորին աղտոնել է ձգել նոցա մը տաճարութեան եղանակի վերայ, որ նորա յաճախ բուն հայերէն ոճին մի այնպիսի ձև են տալիս, որպիսին ռուսերէնում էլ չկայ:

Թէ որքան իրաւացի են մեր նկատողութիւնները, դրա մասին թող ինքը թարգմանութիւնը խօսի:

ա.) Ռուսական ոճեր.

Բնագրի 46-րդ երեսում ասուած է.

— Что же ты сдѣлалъ изъ него,

Գուցէ կամեցէ քեզ ասել:

Տակաւին երկու օր յառաջ, վա-
նէն, Կարինէն, Սիւրբէն, մեզ հասած
հեռագիր և նամակներ, կը գրեն թէ,
սոքն սաստիկացած է, թէ ամենուրեք
ժողովուրդը մերկ և թշուառ ի քաղ-
ցոյ և ի հիւանդութենէ մի կմակը
դարձած՝ փողոցներու անկիւններն
թափառական կը հեծեն կը հեծ կը-
տան, թէ բաւական անձինք սովա-
մահ կը հեծեն և միշտ օգնութիւն
կը խնդրեն:

Մենք, տէր, ասո՛ւ նոյն իսկ արեւ-
տից անջն մեծ և ծանր արդէնքե-
րու պատահելով՝ Բաբերդէն ի վան
ցորհան փոխադրելու համար ստանա-
նով լիւրջի ցորհան գնել հայկե-
լաջողովով, մինչդեռ կը կարծէինք
թէ այսպիսի դժուարութիւններով նո-
թութեան դէմ ցորհան, և ապագայ
բարորութեան համար սիրմն պիտի
կարողանայ հայ ժայթել, և այնու-
ձեզ նման ազնիւ աջակցաց միջոցա-
բաւ բաւական օգնութիւն մի ըն-
ծայել սովելոց, և ահա վրայ կը
հասնի հիւանդութիւն մի տարաբա-
նիկ որ կարօտոց և թշուառու-
թեան հետ միացած կ'ապաստայ օշի-
ւացնել հայութեան մի մեծ մասն:

Տէր, ասանց ընդ երկար նկարագ-
րելոյ նօթութեան և հիւանդութեան
ծիրաններուն մէջ չարաչար տան-
ջուղ ժողովրդեան մի վիճակն, զոր
զուք քաջ դիտէք, կեզր. յանձնա-
ժողովս, նկատելով թէ իւր գրամա-
կան անձուկ վիճակի մէջ Հայաստանի
անթիւ գաւառներու համար հաց,
սերմն, հողագործական եղիւք, անա-
սուրք, հիւանդաց՝ հիւանդանոց, լը-
ժիշկ և դեղորայք, և այլն և այլն,
անթիւ պէտքեր լցուցանել անկարող
պիտի լինի, փութաց անմիջապէս կը-
րկին եւանդեամբ՝ ի նորոյ նուիրատու-
աց ողորմած սրտերուն զիմէ:

Ուստի, տխուր ցաւերով համա-
կեալ, կուգամ վերստին թախանձել
ձեզ, որ հայազգի մեծազոյն մասն,
այս սպասելոյ փոսնդէն փրկելու
ձգամք, ինչպէս մինչև ցարդ նոյնպէս
և յետ այսորիկ չ'իսնայէք ամեն ջանք
և ճիգ ի դործ գնել, և այնու ա-
ռաւել ևս մեծ առիթ տալ մեր այս
մեծ և փրկարար դործոյն յաջողու-

թեան վախճանն ձեզ նման հզօր և
մարդասէր օժանդակաց պարտելոյ:

Մնամք խորին յարգանքօք ի դի-
մաց սովելոց խնամօք կեզր. յանձնա-
ժողովոյ.

Աստուածապար. Աստուածապար.

ՍԻՄՅԵՐՈՊՈՒ
11 մայիսի
(Թղթապետութեան ՎԵՐԳՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ-
ԻՆ՝ ԼՔԳԳԻ)

Հայաստանից սովելոց հառաչանք-
ների ձայները լսելի եղաւ նաեւ տեղ-
ւոյս հայ կաթողիկոս հայտարարութեա-
նը, որ բացի ընդհանուր ստորագրու-
թեանը մասնակցելուց՝ մի առանձին
գումարով ևս նպատակը Հայաստանի
թշուառ հայրենակից և արեւակից
կողմերէն: Այս վսեմ գործի պատ-
ճառը և զիմաւոր դեր կատարողն էր
տեղւոյս հայ կաթողիկոս փարզապետ
հ. Զաքարեայ Գուրգենեանը, որ իւր
աշխոյժ և եռանդուն աշխատութիւն-
նով կարճ ժամանակուայ մէջ մեծ
գարկ տուեց տեղւոյս հայ կաթողիկոս
հայտարարութեան բարոյապէս պար-
գանալուն: Գեր. հայրը իւր եկած
առաջին տարին շուտով ձեռք գոր-
կեց մի երկուս. զարոց բանալու իւ-
րանց եկեղեցւոյ գաւթի մէջ, որոյ
մէջ մայրենի լեզուի դաստառութիւն-
նը նոր հրատարակող գաղտնիքով
է աւանդում: Եւ մինչև անցեալ
տարի նոցա եկեղեցին զորի էր կա-
նոնաւոր երգչակի խմբից, իսկ այժմ
շնորհիւ գեր. հօր անխնայ աշխա-
տութեան՝ այս ևս կարճ ժամանա-
կուայ մէջ բարեկարգուեցաւ:

Գեր. հօր ազդասիրական ոգի ու-
նեակու ապացոյցը կարող է լինել թէ
փրկելու արած բարեկարգութիւնն
ներքէ՝ և թէ՛ վերջին ժամանակներս
նորա ցոյց տուած զուրկ, որ ունե-
ցաւ գէպի իւր թշուառ արեւակից
կողմերէն: Այս տարի գաւառական
տոներին յարմար ժամանակ գտնելով
բազմութիւն ժողովրդի առաջ՝ եր-
կու անգամ ազգասիրական արտա-
ստալից գեղեցիկ առնարանութիւն
արեց իւր եկեղեցւոյ մէջ և համա-

ռօտ նկարագրելով Հայաստանի մէջ
սովելոց վիճակը շարժեց ներկայ ե-
ղիւքերի դուրսը: Եւքը գեր. հայրը
ս. պատարագի վերջացնելու միջոցին
անձամբ օգնութեան շրջեցնելով ժո-
ղովրդոց մէջ՝ առաջին քարոզու-
թեան օրը ժողովից 145 ուրիշ,
իսկ երկրորդ անգամ քարոզութեան
ժամանակ, որ մի քանի օրից յետոյ
եղաւ, ժողովից 185 ուրիշ: Այս
երկու գումարները շուտով կուգար-
կուի խմբագրութեանդ, որ ըստ պատ-
կանելոցն հասցնէք:

Գեր. հօր ազդու և արտաստալից
քարոզութիւնները ժողովրդի վերայ
այնքան մեծ ներգործութիւն ունե-
ցաւ, որ ամեն մարդ պարտականու-
թիւն համարեց ըստ իւր կարողու-
թեան մասնակցելու այն բարեգոր-
ծութեանը: (Աստուծոյ, որ շատ ան-
պատասախ զանուղ կանայքը մի-
մեկեցից փոխառութիւնով մասնակ-
ցելին նուիրատուութեանը): Եւ այն
անձինք, որոնք ընդհանուր ստորագ-
րութեանը մասնակցել էին, քարոզու-
թիւնները լսելոց յետոյ երկրորդ և
երրորդ անգամ այս աստուածահա-
ճոյ բարեգործութեանը մասնակցի ե-
ղան:

Սիմֆերոպոլի կաթողիկոս հայրը
ներկայ տարիս իւրեանց մտաւոր բու-
սաւորութեան զարգելուիս կարող են
համարել որովհետեւ նոցա ներկայա-
ցուցիչը գործում է ներկայ դարուս
պահանջման համեմատ: Եւ համար-
ձակ կարող եմ տեսլ, որ գեր. հայրը
խրիստ. վիճակի մէջ գտնուած հայ
եկեղեցականներին մէջ առաջինն է, որ
եկեղեցւոյ բնոյց քարոզում է հայ
ազգութիւն և Հայաստանի անախա-
ձելի թշուառ վիճակի մասին:

Իմ առաջարկութիւնով Արդու-
մի նահանգից եկած Սիմֆերոպոլի
հայ հայագործները գաղական առ-
նին միմեանց այցելութեան ժամա-
նակ՝ յիշեցին նաեւ իւրեանց սոված
հայրենակիցներին: Նոցանից մէկը պ.
Գեորգ Բաղդասարեանը, որ շատ աշ-
խոյժ և գործունեայ մարդ է՝ ժողո-
վից 19 անձինքներէ 18 ու 50 է, և
յանձնեց ինձ, որ ուղարկեմ խմբագ-
րութեանդ, և միեւնոյն ժամանակ

խնդրեց, որ նուիրատուաց ցուցակը
տպագրէք ձեր պատուական լրագրի
մէջ ի խրատոյս և ի միամտութիւն
նուիրատու անձանց: Ահա՛ նուիրա-
տուաց ցուցակը: Ստորագրութեան
համար աշխատող պ. Գեորգ Բաղ-
դասարեանը 1 ուրիշ, Միսայ Մկրտ-
չեան 2 ու, Կոստանդին Խանիքեան
1 ու, Ներսէս Արզարեան 1 ու,
Պօղոս Վարդանեան 1 ու, Սամուէլ
Պօղոսեան 1 ու, Կարապետ Յարու-
թիւնեան 1 ու, Արզար Այվազեան 1
ու, Պետրոս Մկրտչեան 1 ու, Սար-
գիս Յարեան 1 ու, Յովակիմ Տէ-
բանեան 1 ու, Կիրակոս Յարեան
1 ու, Մկրտչ Բաղդասարեան 1 ու,
Համբարձում Երեմեան 1 ու, Մար-
տիրոս Գրիգորեան 1 ու, Կարապետ
Յարութիւնեան 1 ու, Գրիգոր Մա-
նուկեան 50 է, Մկրտչ Բաղդասա-
րեան 50 է, և Սիրովրէ Սարգսեան
50 է, ընդ ամենը 18 ու ուրիշ և
50 կ ուղէկ, որից 18 ուրիշ ու-
ղարկում եմ խմբագրութեանդ, իսկ
50 կուպ. Գումար է ինձ մօտ: Մի այլ
քարոզումը ստորագրութիւնը շարու-
նակուելու է:

Գրեցի Մարտիրոս:

ՍԻՄՅԵՐՈՊՈՒ
(Թղթապետութեան ՎԵՐԳՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ-
ԻՆ՝ ԼՔԳԳԻ)

Կաղեթածի աղան, Մեր հալսին գէշ
պակասութիւններէն մէկն ալ քարթ խա-
ղան է, որ ամեն ձեր, էպի էրկ ու կի-
նի մարդիկ, աղամարդիկ, կարծես ու
աղջիկներ խիտ պէթեր աշխիշ էղլին,
Նաքա քարթին վրան ժամն, զորք կարդ-
մունքն ու կաղեթն աւելի սեր ձգած
ունին, էպի մէկ տեղ զիտթի, ևս
հարսնիք, ևս կիտնիք, ևս օտն չունաւոր
ըլալ, մէյմալ կտենաւոր չայլն վերջը չորս
ևս հինկ տեղ կանաչ չայլալ ստա-
ռած սթօնիք կը պայտվին ու թէզով
կրա թէրաշ քարթը մէյման կեղէն
Բարթի սթօնիք պայտվող խաղաղո-
ղին ծան տալու հիշ հարկաւորութիւն
չի կայ. դէրէ ամենքն ալ աղվոր համար
չոխտան հաղի կեղլին ու պէղ ցերէ-
մունայի կուգան սթօնիքուն չորս դիւն
կը նստին աթոռներին վրան: Մէկ բար-
թեան սթօնիքունը պէկալ բարթեան
ռամսի, երեքուն ալ փիթթի ու տա-

ուրիշ չէիք չէիք խաղերի կը պոնտին:
Մէկ պաշխա տեղ ալ մէկ թալալ ժողո-
տած եանկաներ աղջիկ ու մանջ տող
հետ պարապար լաթօ խաղի կը պոնտին:
Հոս տեղը քարթ խաղալը անպէս ա-
տէթ էղած է, որ ամեն ժողոտանքը ա-
ռանց քարթի խաղի հիշ չի ըլալ: Որով
ցորեկով ալ էկէր մանկու լաւ մեր քաղ-
քին զահիճնէլի մէջ կը տեսնուոր կէ-
նէ թերմալ քարթն է մէյմանը լաթօն-
միւնով քարթի մուշտերին քուկտ կաղեթի
մուշտերէն շատ աւելի է: Հոսի մար-
դոց համար կաղթ ասած պանը նոցա
կործը չէ. դէրէ նաքա աղվոր կարգալու
հիշ հարկաւորութիւն չունին ու ամենքն
ալ իրենց կիտուն կը սեպին: Ու էկէր
մէկը հարցնելու լայթէ ինչի նաքա կա-
ղէթ չին կարդան, չին հասկնայ ևս ան-
վոր կարգալու ժամանակ չունինք կա-
թին:

Քարթ խաղալուն միւր տէր պապան
իրեն տիրացուի հետ պարապար ուշաթ-
փով կանէ. Նաքա էրկուն ալ քար-
թի պէթեր վարպիւ ախթիթներին, իւ-
րէի տիրացուն, Պաղի առնն տէրաւըն
ու տիրացուն իրկուններ զիտթիթներ
մէջ քարթի ու քէթի կը պոնտին ու
միւնչունք զիտրուալ սնաթի էրկունք
փրաղալմաւ կանին ու մէկալուն օրը
եան ժամ ես պատարագ կանին իրկնը
ձէպէրով, կուշտ փորով ու քնհատ աշ-
քորով: Չիտեմ, ինչես պանէր մէկ կի-
չեր Օսանէս աղան քարթի մէջ տէր
պայից իրեք մանէթ տարլ էր ու հալ-
սին ապի էր, որ տարած ստակը ամեն
ժամ միացած առնը կէնէ տէր պային
կը զարդունէ քուկչայի մէջ ամեն տապ-
րա մէկ տանական քապիք ձգելով:
(Վարձքը կատար ին լա): Եւ իմ կարծ
խնդրով ասպէս թանկ կանին, քի
աշխատական մարդուն ամեն պան կը
վայլի, ամա տէրաթի ես տիրացուի
քարթ խաղալու ես քէթի պոնտինը հիշ
չի վայլի. դէրէ նաքա աղէկ պանի վը-
րմէր պիտ լան մեզի չէ թէ կէչի:

Եկեղեցւոյ մէջ քարող տալու առնն
ալ ստակեր պիլէ կառէ, պաղի ալ թուղ-
թով բէշ կարդալուց կալ, ամա կարդ-
մունքն պէլէ, որ դրած բէշը իրեն
քարթ խաղալու ես քէթի պոնտինը հիշ
չի վայլի. դէրէ նաքա աղէկ պանի վը-
րմէր պիտ լան մեզի չէ թէ կէչի:

Մէյմալ զարմայիլմ տէր պային աս
տարվան թէլ թէլ քարող տուածին,
ձնարաւ, որ նա ասիտաւոր քարոզները
չորս տարվան մէջ տուած չէ. աս տարի
նարա լուղուն աղէկ պայտվի է ու քա-

«Եւայի վարմունքի մասին մենք կար-
դում ենք Աստուածաշնչում» կամ. Աս-
տուածաշնչին արգելում է մեզ Եւայի
պէս վարուելը:
118 — Не хочу больше ни видеть этих
денег, ни слышать о них...
77 — Ես էլ չեմ ուզում տեսնել այդ
փողերը և ոչ լսել դորանց մասին.
Հարկաւոր էր ասել.
— «Ես էլ ոչ ուզում եմ տեսնել այդ փո-
ղերը, ոչ էլ զոցա անունը լսել» կամ.
«Ես ոչ միայն չեմ ուզում տեսնել այդ
փողերը, այլ զոցա անունն անգամ չեմ
ուզում լսել»...
109 — Подумай ли ты меня?
72 — Հասկանում եմ ինձ.
— Գիտեմ քեզ ասելու. «Հասկանում ես
իմ ասածը (ասածս)»:
100 — Но быть доброй — так трудно:
65 — Բայց բարի լինելը — այն պէս
դժուար է...
— Պէտք էր ասել. «Բայց բարի լինելը
շատ դժուար է»:
74 — Да благословить тебя Господи!
48 — Թող օրհնէ քեզ Աստուած...
Հարկ էր ասել. «Աստուած օրհնէ քեզ»...
120 — Надеясь найти в вас доб-
рую волю.

79 — Գիտում եմ ձեր մէջ գտնել բա-
րեկամութիւն...
Այդ հայերէն չէ. — Հայերէն ասում
են. «Յոյս ունիմ, որ դուք ինձ բարեկա-
մութիւն կանչէք»:
43 — Стоя у борта, Ева смотрела с от-
чаяньем, как...
29 — Աղջիկը հօր հետ, կանգնած
չողկնալի մէջ, նայում էին...
Ոչ թէ չողկնալի էր կանգնած, այլ՝
«Աղջիկն ու հայրը, չողկնալի մէջ կանգ-
նած» նայում էին...
82 — Зашёл ты привезь ко мне это
дита?
— Для того, чтобы ты... заплалас...
54 — Ինչու ես բերել... այս երկխա-
ղին...
— Նորա համար, որ դու պարա-
պաս...
Ոչ թէ նորա կամ սորա համար,
այլ՝ «Այն պատճառով, որ դու պա-
րապաս...»
69 — посты мне великие обидать его
(никого) в раю.
45 — յետոյ մենք նորան շրջանա-
կի մէջ դնել կ'ամարք:
95 — по время не терять, мнѣ не
должно его терять.

62 — Բայց ինչ արած, ժամանակը
չի ներում, ես չը պէտք է նորան կորց-
նեմ...
Հասկանալի է, թէ սրբան այդ դերա-
նունը թարգմանութեան մէջ աւելորդ
է: Գերանուն փոխանակ կրկնեցք ա-
ռանը, այն ժամանակ դուք հայերէն
խօսած կը լինիք:
Բայց ան ներկու օրինակ ևս, ուր
ուսուրէնում անգամ պղ. գերանուն
հարկաւորութիւն չի կղել. իսկ հայերէ-
նում դարձեալ մէջ է ընկել:
87 — Любопытно знать, что сказать
Ева, сказала Сеп — Клер...
57 — Հետաքրքիր է իմանալ, թէ
ինչ կ'անէ Եւան նորա հետ:
92 — интересны сестры твоей заеду-
вать извинения, потому что вытекают из
доброй ссуды.
60 — Քրօջդ անձամբերութիւնը նե-
րկի է, որովհետեւ նա բղխում է օրոր
բարութիւնից:
Այդ վերորդեալ օրինակներէց պարզ
երևում է է, թէ սրբան խորթութիւններ
է մոցրել յարգելի օրիորդ իւր թարգ-
մանութեան, հետաւար և հայ գրակա-
նութեան մէջ.
բ.) Բայերի սխալ խնդրառութիւն.

3 — պատմելու քո զանազան չա-
րութիւններին մասին...
Պէտք էր ասել՝ պատմելու քո զա-
նազան չարութիւնները...
19 — Էլիզաբէթ դժուար չէ բռնել,
Այսինքն՝ «Էլիզաբէթ բռնել դժուար չէ»:
32 — Հայրիկը ամենի հետ բարի է
վարուում. պէտք էր ասել. «... բարու-
թեան է վարուում»...
— Բայց նորա մասին դեռ չենք
վերջացնում...
Այսինքն՝ «Բայց նորա պատմութիւ-
նը դեռ չենք վերջացնում»...
բ.) Բաւերի պէպէս գործածութիւնը.
Թարգմանողը իւր թարգմանութեան
մի ծայրից մինչև միւրը պէտք է ամեն
մասամբ մի ուղղութիւն և միաձուլութիւն
պահպանի. այսինքն՝ պէտք է իւր հա-
մար մշակած ունենայ մի որ և ինչ կա-
նոն, թէ պէտ է սխալ լինէր այն, և
այնպէս պէտք է ընթանայ, եթէ ոչ՝ նո-
րա թարգմանութիւնը կը կորցնի իւր
արժանաւորութիւնը, զրկելով միանգա-
սայն ընթերցող մանկանը այն օրու-
նակից, որ նա պէտք է ստանար միա-
կերպ թարգմանութեան: Մեր թարգմա-
նողները մեծ մասը զանցառութեան են
տալիս այդ կանոնը. այդպէս ևս մեր

յարգելի օրիորդը մի տեղ գրում է. «Նը-
րանից, վրայ, հանաք, առնել»... միւս
տեղում գրում է. «Նորա, վերայ, կա-
տակ, գնել»...
բ.) Հրամայական եղանակի սխալ գոր-
ծածութիւն.
Մեր յարգելի օրիորդը գրեք է թարգ-
մանում ու նուիրում հայ մանուկներին.
Բայց նոցա չափ ևս չի կամենում հա-
կացող երեւոյ, որովհետեւ նոցա բուա-
կան լաւ են հասկանում, թէ ինչպէս
պէտք է խօսել մի գործողութեան մա-
սին, որի կատարին արգելում է: Այդ-
պէս անս միւր թարգմանութեան ասում է.
«Վի ցաւայրու, մի մեռիւր. մի վրդովիք,
մի անուանէք»... փոխանակ ասելու. «Վի
ցաւայրիւ, մի մեռիւր, մի վրդովիւր,
միք անուանիւր»...
Վերջացնելով մեր խօսքը՝ աւելաց-
նում ենք, որ թարգմանող օրիորդը
պարտաւորապէս ուղարկութիւն չէ դարձ-
րել ոչ տառական, ոչ կետագրա-
կան և ոչ առողջ անակաւն սխալնե-
րի վերայ, որոնց յաճախակի ներկայու-
թիւնը, այն եւս մի մանկական զրգոյկի
մէջ՝ բաւական դժուարացնում է մօքերի
ճիշդ ըմբռնողութիւնը.

Թ. Նալբանդ.

ազգայնական սերը, որ թէպէտ թմրած է նորա գաւառների մէջ, բայց մարած է:— Ի՞նչ փորձիկ հօտին այցելելու հանգամանքը բերեց ինձ այստեղ, ուր ես բաղդատարար թէ տարաբարար պատահեց միջոց գտայ նուիրարբու թեան ձեռնամուխ լինելու:

Վասպուրականի սովորաբաններին սկզբնի վերայ չորս աղբատիկ նուէր գրուեցաւ:

Կարաճաշեց 3 ա., Կարապետ Գաւառեան Պոյաճեանց 3 ա., Խաչատուր Պետրոսեան Պոյաճեանց 1 ա., Ս. Բ. 2 ա.:

Խմբագրապետ տէր, բարեհաճեցէք, խնդրեմ՝ այդ 9 ա. դուրսաբերեցէք գումարն եւ հասցնելու, ուր հարկն է:

Յուսով եմ, որ իմ հոգիւն թեան յանձնուած միւս քաղաքներից եւ կարողանամ որեւիցէ նպաստ ուղարկելու:

Սարգիս Գաւառեան Երեւանցի:

ՄԱՆՐ ԼՈՒԲԵՐ

Վրաց Գրքատէր Երազմիկ Ս. Պետրոսեանի հարգումն է, որ վրաց լեզուի պոետներն այդ Գ. Խ. Չուրխուրի վերջնային է իւր ընդարձակ բառակցի վրաց լեզուի եւ առաջարկել այն գիտութեանց ձեռնարկին ի տպագրութիւնն Նոյն տեղից հարգումն է եւ այն, որ պ. Չուրխուրի սիրելի է կազմել եւ ուսուցիչներէն բառակցի:

Այսօր Կարապետ հարգումն է ի Գ. Խ. Չուրխուրի, որ Հին-Բագրատի մօտ այնքան սովոր զգացել է, որ այնտեղ ընտանիք քրդերը մերձակայ շամբերում եղող վարաններին անգամ որոնցքն են եւ միւր կերել, չնայելով որ խոզի միւս ուտելը մահալեւ տակաւնայ համար մեծ մեղք է համարուում:

Այսօր Կարապետ հարգումն է տեղի-կուրթեանց նայելով ԲԱՐՈՒՆԻ նախնա-գում մորիսի ջնջումն մեծ յաջողութեամբ կատարուում է մի գաւառներում արդէն բոլորովին ոչնչացած է եւ միւսներում ամենայն հոգովով մելում է պատերազմը նորա զէմ:

ԹԻՖԼԻՉԻ նախնա-գում Գործը գաւառում մորիսը տեղ տեղնոր է ձուլողութիւնը Կարապետ հարգումն է թեանորում է: Մանաւանդ մեծ քանակութեամբ երևում է մորիսը Գաւառի հովտում, ուր նա բարձր տեղերից սկսում է իջնել ցածր տեղերը: Սորա զէմ գործը զրկում միջոցները աւելանում են:

«Օրգոյ» Երազմիկ հարգումն է, որ միւսական Գ. Խ. Չուրխուրի տալու է 60—70 դոմէններ եւ եղներ, որոնք պատկանում են խեղճ հայ սալապանների, բանաւար-կում է, ասելով, որ նորա խոտը ոտնա-կոխ են արել, մինչդեռ այնտեղում խոտը հնձած է եղել: Մարականը պահանջ-վելու է եղել իրաւաւոր կենդանու համար մի աւելի տուգանք, եւ երբ որ կենդանիներն առանց կերակրելու փա-կած պահել է, խեղճ սալապանների լացն ու աղաչանքը չեն ներգործել ան-խիղճ մալականին, մինչդեռ պատահամբ մի ոտական հանդիպում է այնտեղ եւ հաշտեցնում է երկու կողմերը եւ 6 ուր-կով խեղճներ թափում են իրանց տա-ւարը:

ՍԳՆԱԽԻ գաւառի մի քանի զին-բում կարկուտը զգալի վնաս է պատճա-

ռել: ասում են, որ վնասը հասնում է մինչեւ 500 հազարի:

Խմբագրութեան յօդուտ Հայաստանի սովորաբաններին սովորաբան մեծ. պ. Ն. Կարապետի ձեռքով:

Սովորաբան Կարապետի յանձնարարութեամբ վնասը նախնային ժողովրդ-դեան վիճակին վրայ արտաճակի հետազ-րեր ստացաւ: Բոլոր նախնային մէջ ցո-րեն եւ ուրիշ արմաթը բացարձակապէս կը պակսէին. թէ եւ չըջալայ գաւառնե-րէն ցորենը զրկելու հրաման եղած է եր-կար ժամանակէ ի վեր, այսու ամենայ-նիւ բնաւ չէ գործարկուած: Տարափո-խիկ հիւանդութիւններէ շատ մարդիկ կը մեռնէին, եւ հիւանդանոց մը հաստատու-սովորաբան պէտքն հետագաւ յայտ-նուած է:

Հայկական յանձնարարութեան այս նկատ-մամբ անմիջապէս պէտք եղած հրաման-ները տուաւ:

Վանէն եկած յիշեալ հեռագիրը կը ծանուցանէր նաեւ թէ այս տարին հնձոց առատ լինելուն յոյս կայ. բայց զըժ-բաղդարար Գրգաց աւարտութիւննե-րէն յայտ կը վախճուի:

Հայկական Գաւառներում իւր նիւ-թական կարողութեան համեմատ ծովեղ-րեայ քաղաքներէն արմաթը գնելով զէպ ի վնաս զրկած է: Կարկն ալ մեծ քա-նակութեամբ վաճարելու գնաւորները (փաթափէս) զրկեց հոն մշակուելու հա-մար: Վնաս ալ պիտի զրկուի:

Սակեց դատ, Հայկական յանձնարարու-մը գնաւորներին մշակութեան եղանա-կը սովորեցնելու համար տեղաւոր մը տը-պել տուաւ հայերէն լեզուաւ սովաւ եւ հինգ հազար հատ տպիկ տուաւ: Հայաս-տանի ժողովրդեան ցրուելու համար թուրքերէն տառերով ալ քանի մը հա-զար հատ տպիկ կուտայ Հայ ժողովրդ-դոց քով բնակող թուրք ժողովրդացի-կուրթու համար: փափաքելի էր որ ա-նանաբուծութեան վրայ ալ այսպիսի առնու-նքները մը տպուէր, որուն պէտքը նոյնչափ անհրաժեշտ է:

(Մասնա)

ՍԻՄԵՐՈՊՈԼԻՑ պ. Գ. Մատենան-ցը մեղ հարգումն է հետեւեալ լուրերն: Անցեալ ամսին այստեղ վաճառանցաւ օտարական հայ հացափորը վարպետ Ն-զիկը: Նորա թաղման օրը հայ ուսուցչի առաջնակութեամբ նորա ժողովրդերը երկու ուրիշ նուիրելին տեղադր-հայ ծխական երկուսը զուգոյք աղբատ քա-ղաքներն: Այս բանը լինելու օրինակ լինի տեղադր հարուստ հայերին, որոնք ամեն տեսակ շաքի ծախսեր են անում իւրեանց ննջեցելոց թաղման համար: Երազմիկներն եւ երկեցական զարկերը հարստացնելու փորձանք լաւ կ'ըլլէր, որ հարստացնէին իւրեանց զարկի աղ-բատ գրադարանը: Որովհետեւ պակասու-թիւն է տեղադր հայերի համար, որ մէկ հայ ընթերցարան չունենալուց յետոյ զարկի եւ զուրկ լինի մի միջակ գրա-դարանից:

— Մինչդեռ Սիմերոպոլի հայ հացա-գործներն անգամ յօդուտ վնասը սովոր-ւոց ստորագրութիւն բացին, Գրիմու-միւս քաղաքների հայերը բոլորովին անտարբեր են մնացած զէպի վնասը սովորները: Արդեօք, ինչո՞վ են զրադու-ստարտաւարի, Հին-Վրիմու, Թէոդո-սիայի, Կերչի, Նիկիայի, Նոթայիսի եւ Եւ-պատորեայի մէջ գտնուող տեղ պատանե-րը, երեւոթիւսանները, զարկների հոգա-լարձուք եւ ուսուցչիները, որոնք այս ամսին չեն աշխատում իւրեանց քաղա-քի հայ հատարակութեանց մէջ: Կար-ծում ենք, որ նոյն ստանդարտին ինչ-պէս իւրեանց նայելու եւ վերջնակա քաղաքների բնակիչներին պակասութիւն կարող է լինել:

— Տեղադր հայ ծխական զարկը չը-

նորհակալութեամբ ստանում է «փորձ» ամսագրի ներկայ տարուան համարները նուէր մեծ պ. Յովսէփ Իզմիրեանից, ո-րոյ մասին զարկի փորձութիւնը չոր-հակալութիւն է յայտնում մեծ, նուիրա-տու պարտին:

Մեղ հարգումն է ԲԱՆԱՆՑ ԳԻՂԻՑ, որ այնտեղի զինադար յարգումն է եւ առաջնորդութեամբ ցովսէփ բէք Տէր-Խարայեանին գնում են ամեն օր հեռու-դաշտերը մորիս կոտորելու, իսկ կանայք եւ աղջիկները առաջնորդութեամբ Անդ-րէաս քանաչ Տէր Միքայէլեանի եւ ու-սուցչի վարդան Եղիազարեանի գնում են մօտիկ տեղերը նոյն գործի համար:

ՍԻՄԵՐՈՊՈԼԻՑ ստացանք 5. Սարգիս Երեւանցեանից եօթը ուրիշ, որ նա ըս-տացել է յօդուտ վնասը սովորեց հե-տեւեալ անձինքներից: Այլի Մարիամ Պալայեանից ի յիշատակ իւր հանգու-ցեալ ամուսնոյ Պոզոսի Նազարեան Պա-լայեանից 5 ուրիշ, ալեքսանդրապոլի Գրիգոր Յ. Հոբաբայեանից 1 ուրիշ, Կ. պոլսեցի Աստվածատուր Յ. Արաբեա-նից 1 ուրիշ:

Մոզնու ժողովրդականը հրաւիրում են վաղը սուրբ Համբարձման օրը եկե-ղեցի, որովհետեւ պէտք է հանդիսանոր կերպով կարգացվի Է. հափառ. Հայա-պետի կոնդակը Նոր-Ջուղայեցի եր-ջանկայիչառակ Ստրումոն Պապէի կու-կած գումարի մասին:

Խմբագիր Պ. ՍԻՄԵՐՈՊՈԼԻՑ, Հրատարակիչ Է. ԵՆՖԻՍՏԱՆՑ:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1880 Թուականին յունիսի 1-ից վարձու է արվում երկու խանութ, նկուղով, առանձին առանձին կամ միասին քաղաքատեղի տանն, որ զտանվում է Սպարտիկ եւ փորը վա-րձուների փողոցների անկիւնում: Պայ-մանների եւ գին մասին կարելի է ի-մանալ քաղաքային վարչութիւնում ամեն օր առտու օտեան 10 ժամից մինչեւ 2 ժամը կէսօրից յետո:

Մի երիտասարդ ցանկա-նում է այս ամառուայ ար-ձակուրդին ընտանիքի հետ ամառանոց գնալ ուսուցչի պաշտօնով:

Կարող է պատրաստել ե-րեխաներին բոլոր ծխական եւ միջնակարգ ուսումնարան-ների առաջին, երկրորդ եւ երրորդ դաստանց համար (բացի դասական լեզուներից) կամ պարապել մանուկների հետ եւ ուսուցանել Հայոց եւ ուսուցանել լեզուներ, թէ աշա-կերտներին եւ թէ չափազա-ններին: Նմանապէս ցանկա-ցողներին կարող է ուսուցա-նել եւ վրաց լեզուն:

Հասցէն կարելի է իմանալ «Մեղուի» խմբագրատանը: Ցանկացողներին խնդրում է վաղորդ յայտնել իւրեանց պահանջը: 1—4

Մամուլի տոկից զուրս եկան եւ վաճառվում են ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱ-

ՎԱՃԱԿԱՆՈՑՈՒՄ:

1). Ն. Տէր-Ղեւոնդեան՝ «Մայրենի լեզու» գ. Ե. Գ. տար., եր. տիպ 70 կ.

2). Մ. Տէր-Սարգսեան, «Տեղական հայերէն գեղարդութեան» . . . 20 կ.

Այս փորձիկ տան եւ երկու երեւոթ քաղաքացի, տեսարկը արժանի է ա-մեն հայ ուսուցչի եւ տեսչի ուշադրութեան: Աշխատանքը, ինչպէս երևում է, ամեն ջանք գործ է զրկել հանել հայոց լեզուի ձեռագիր արտաբերքը այն խառն ու անխառն լաթերինովից, որի մէջ գտնուում էին նորա միջին այսօր, կանո-նաւոր եւրոպական գրագրի ձեռագիրը: Ով որ մի անգամ տեսնէ այս տեսարկը՝ չէ կարող համաձայնիլ, որ այս փորձը նորան աւելի լաւ է յաջողուել, քան իւր նախորդներին: Տեղական վերջում դեռեւք է եւ հին ձեռի գրութեան հա-մառօտ օրինակներ, որով աշխատանքը կարծես կ'ամրացնէ եւ նպաստել առանց մեծամեծ դժուարութիւնների մի սխախմայից զէպի միւսն անցնել: Հինը աչքի ա-ռաջ ունենալով, նորին եւ հաշտ աչքով նայել, կրկու ձեռի փորագրութիւնը եւ տը-պագրութիւնը եւ չափազանց յաջողած է. թուով մաքուր: Տեղական տպագրութեան Գեղարդութեամբ:

Բացառապէս նոյն տեղը վաճառվում են հետեւեալ գրքերը:

«Քնար Հայկական» Մ. Միանաբեանցի	գինն է 1 ա. 30 կ.
«Խնամատարութիւն Մամուլի» Կոմի	. . . 60 կ.
«Մուղայի Հայաստանի» Նոր երգարան .	. . . 50 կ.
«Բառգիրք» Կոմիցից Հայերէն .	. . . 4 ա.
«Նոր-Նախնայեանի պատմութիւն» Սիւլիկի	. . . 50 կ.
«Վիշնգի» Նիկիի թ. Բարսիլուպարեանի .	. . . 60 կ.
«Իմ-Կարոս» .	. . . 1 ա.
«Օրհանի» Կոյս .	. . . 60 կ.
«Մարտն-Խմբագրութեան» Լեւոնի	. . . 60 կ.

Գումարով գնողներին զիջում է լինում.

Յօդուտ վնասը սովորեց վաճառվում է

«Գրոց» եւ Կրակի շուրջը Ա. Քիւմիկեանի . . . 30 կ.

Օտարաքաղաքացի պահանջները կատարվում են ամենայն արագու-թեամբ:

7—10

Ն Ե Ր Ս Ի Ս Ե Ա Ն

Հայոց Հոգեւոր Դպրանոցի աշակերտների տա-րեկան հարցաքննութիւնները լինելու են հետեւեալ կար-

գով:

Ամսա-նիւն	ԴԱՍԱՏՈՒՆՆԵՐ	Ա Ռ Ա Ր Կ Ա Ն Ե Ր
28.	2.	Կրօնագիտութիւն եւ եկեղեցական ու սրբազան պատմութիւնը.
29.	2.	Ռուսաց լեզու (գրաւոր եւ բանաւոր).
7.	2.	Մատենադարան (գրաւոր եւ բանաւոր).
9.	2.	Հայոց լեզու եւ Հայոց գրականութիւն (գրաւոր եւ բանաւոր).
12.	2.	Ֆրանսիական լեզու (գրաւոր եւ բանաւոր).
15.	2.	Հայոց պատմութիւն.
19.	2.	Ընդհանուր գրականութիւն.
19.	Պատրաստականի առաջին բա-ժանմունքը.	Բոլոր առարկաները.
20.	Պատրաստականի երկրորդ բա-ժանմունքը.	Բոլոր առարկաները.
22.	Պատրաստականի երրորդ բա-ժանմունքը.	Հայոց լեզու եւ Թուրքականութիւն.
23.	Պատրաստականի երրորդ բա-ժանմունքը.	Կրօն, Ռուսաց լեզու եւ բնագի-տութիւն.
23.	2.	Ֆիզիկա.
24.	Ա, Բ, Գ, Դ, Ե.	Հայոց լեզու (գրաւոր).
26.	Ա, Բ, Գ, Դ, Ե.	Ռուսաց լեզու (գրաւոր).
27.	Բ, Գ, Դ, Ե.	Ֆրանսիական լեզու (գրաւոր).
27.	2.	Ընդհանուր պատմութիւն եւ աշ-խարհագրութիւն.
28.	Ա, Բ, Գ, Դ, Ե.	Մատենադարան (գրաւոր).
28.	Գ.	Թուրքականութիւն (բանաւոր).

Մասնաւոր վեցերորդ դաստանը քննութիւնները սկսվում են զինի ճա-շի 5/2 ժամին, իսկ միւսներին՝ առտու օտեան 8 ժամին:

Տեսուչ՝ Ա. Նաւապետեան: